

Sygn. akt I ACa 753/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Sędzia:	SA Jolanta Terlecka
Sędzia:	SA Bożena Oworuszko
Protokolant	sekr. sądowy Maciej Mazuryk

po rozpoznaniu w dniu 12 lutego 2013 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa Z. W. i S. W.

przeciwko Towarzystwu (...) SA z siedzibą
w W. poprzednio (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 18 listopada 2012 r. sygn. akt I C 652/12

I. oddala apelację;

**II. zasądza od Towarzystwa (...) SA z siedzibą
w W. na rzecz Z. W. i S. W. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania apelacyjnego.**

I A Ca 753/12

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 września 2012r. Sąd Okręgowy w Siedlcach po rozpoznaniu sprawy z powództwa Z. W. i S. W. przeciwko (...) SA w W. o zasądzenie zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych na skutek śmierci syna, odniesionej w wypadku komunikacyjnym, zasądził od pozwanego na rzecz każdego z powodów po 50 000zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 sierpnia 2012r. oraz na rzecz powodów kwotę 2 417zł tytułem zwrotu kosztów procesu i obciążył pozwanego opłatą sądową od uwzględnionego roszczenia.

Sąd ustalił, że syn powodów A. W. w dniu 16 marca 2005r. zginął w wypadku komunikacyjnym, w którym uczestniczył jako pasażer samochodu. Kierowca samochodu w chwili wypadu był pod wpływem alkoholu. A. W. również był pod wpływem alkoholu i przed wypadkiem pił alkohol z kierowcą. Posiadacz pojazdu był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Towarzystwie.

W postępowaniu likwidacyjnym powodom została wypłacona kwota odszkodowania z tytułu pogorszenia ich sytuacji w zw. ze śmiercią syna w wysokości łącznej 5000zł, z tym że pozwany przyjmował 50% przyczynienie się A. W., gdyż jechał z nietrzeźwym kierowcą. Kierowca pojazdu został skazany prawomocnym wyrokiem w sprawie IIK 188/05 za przestępstwo z art. 177 § 2 kk w zw. z art. 178 § 1 kk.

Powodowie mieli czworo dzieci, z którymi wspólnie zamieszkiwali i wspólnie prowadzili gospodarstwo domowe. Zmarły syn miał lat 27 . Pracował jako zawodowy żołnierz. Pomagał rodzicom w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Śmierć syna wywołała u nich poczucie osamotnienia , tęsknotę. Poczucie krzywdy.

W ocenie Sądu Okręgowego roszczenie powodów jest uzasadnione na podstawie art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc. Sąd Okręgowy powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 14 stycznia 2010r, w sprawie IV CSK 307/09, z którego wynika, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 116, poz. 731) może stanowić naruszenie dóbr osobistych najbliższych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Sąd przywołał także inne orzeczenia Sądu Najwyższego, w których powyższe stanowisko zostało ugruntowane.

Ostatecznie Sąd Okręgowy uznał, że więź emocjonalna pomiędzy członkami rodziny pozostaje pod ochroną art. 23 i 24 kc. Rodzina stanowi związek najbliższych osób, których łączy więź wynikająca z pokrewieństwa i zawarcia małżeństwa. Zapewnia członkom rodziny poczucie stabilności, wzajemne wsparcie, obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc. Prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie.

Zawinione działanie sprawcy wypadku M. G., za którego gwarancyjnie odpowiada pozwany spowodowało śmierć syna powodów A. W.. Z. W. i S. W. łączyła z synem silna więź rodzinna, uczuciowa i emocjonalna, a jego przedwczesna śmierć spowodowała zerwanie tej więzi i utratę przez powodów możliwości dalszego życia w pełnej rodzinie przy wsparciu najstarszego syna. W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż w związku z nagłą, tragiczną śmiercią syna powodowie doznali cierpień psychicznych, bólu, poczucia osamotnienia, w dalszym ciągu towarzyszy im uczucie tęsknoty za synem. Potwierdzają to zeznania stron oraz zeznania świadków A. R. (k.49) i P. W. (k.49v), które Sąd uznał za w pełni wiarygodne.

Sąd ustalił kwotę zadośćuczynienia pieniężnego w wysokości po 50 000zł dla każdego z powodów, z tym że przy ustalaniu tej kwoty Sąd uznał, że zasądzona kwota uwzględnia także przyczynienie się poszkodowanego do powstałej szkody. Rodzice powoda przyznali bowiem fakt przyczynienia się powoda do powstania szkody z uwagi na to, że on i kierowca byli w chwili wypadku byli pod wpływem alkoholu .

Odsetki ustawowe Sąd zasądził od pierwszego dnia po upływie 30 dniowego terminu od dnia doręczenia odpisu pozwu [k44] .

Na podstawie art. 98 § 1 kpc Sąd zasądził od pozwanego koszty procesu odpowiadające wysokości wynagrodzenia adwokata wg norm przepisanych. Ponadto nakazał pobrać od pozwanego opłatę sądowego od uwzględnionego roszczenia.

Pozwany zaskarżył wyrok w całości i zarzucał mu naruszenie art. 24 kc w zw. z art. 448 kc przez ich zastosowanie oraz naruszenie art. 448 kc poprzez jego zastosowanie pomimo tego, że powodowie nie wykazali, że doszło do naruszenia

ich dóbr osobistych, przyjęcie, że samo spowodowanie śmierci osoby bliskiej jest dobrem osobistym i rodzi prawo do zadośćuczynienia oraz przyznanie powodom zawyżonego zadośćuczynienia.

Pozwane Towarzystwo wносиło o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje.

Powodowie wnosili o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów procesu za drugą instancję.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona. Stanowisko Sądu Okręgowego, że co do zasady roszczenie powodów z tytułu naruszenia ich dóbr osobistych wskutek śmierci syna, skierowane przeciwko ubezpieczycielowi odpowiedzialności cywilnej sprawcy wypadku komunikacyjnego jest uzasadnione, potwierdzają przytoczone przez Sąd Okręgowy orzeczenia Sądu Najwyższego. W uzupełnieniu jedynie wskazać należy, że Sąd Najwyższy kontynuując tę linię orzeczniczą w uchwale z dnia 20 grudnia 2012r., w sprawie III CZP 93/12 udzielając odpowiedzi na pytanie prawne stwierdził wprost, że art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych [Dz. U. Nr 124, poz. 1152] – w brzmieniu sprzed 11 lutego 2012r. – nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 kc. komunikacyjnego.

Natomiast zarzuty apelacji, że Sąd nie analizował charakteru więzi pomiędzy powodami a ich zmarłym synem nie są prawdziwe. Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku wskazał, że ze względu na silną więź rodzinną i emocjonalną, dobra osobiste powodów w postaci prawa do życia w rodzinie zostały naruszone wskutek nagłej śmierci syna będącej następstwem wypadku.

Z tego względu uznać należy, końcowy zarzut apelacji sformułowany w ten sposób, że „Sąd zasądził zadośćuczynienie nie za naruszenie dobra osobistego powodów, lecz za samą śmierć syna”, za uproszczenie nie znajdujące uzasadnienia w przytoczonych przez Sąd Okręgowych podstawach faktycznych i motywach prawnych rozstrzygnięcia.

Także zarzuty apelacji dotyczące ustalenia przez Sąd kwoty zadośćuczynienia nie są uzasadnione. Przypomnieć należy, że ubezpieczyciel wypłacił powodom kwotę 5 000zł z tytułu odszkodowania z tytułu rażącego pogorszenia sytuacji życiowej będącego następstwem śmierci syna – art. 446 § 3 kc. Kwota przyznana przez ubezpieczyciela z tego tytułu stanowiła kwotę minimalną. W decyzji o przyznaniu tej kwoty pozwany przyjął 50% przyczynienie się syna do zaistnienia wypadku. Powodowie tej oceny nie kwestionowali. Z tego względu w pozwie określili swoje żądanie już po uwzględnieniu przyjętego wcześniej przez samego ubezpieczyciela stopnia przyczynienia [pozew k. 4, przyczynienie]. Okoliczność tę Sąd uwzględnił orzekając o żądaniu.

Z powyższego wynika, że Sąd pierwszej instancji ustalił maksymalną kwotę zadośćuczynienia pieniężnego w wysokości 100 000zł. Kwotę tę Sąd pomniejszył następnie o stopień przyczynienia się syna powodów. W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalona w okolicznościach sprawy suma 100 000zł tytułem zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych nie jest kwotą rażąco zawyżoną. Z tego względu zarzuty apelacyjne uznać należało za nieuzasadnione.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc apelację pozwanego oddalił i na podstawie art. 98 § 1 i 2§3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc oraz na podstawie § 2 ust. 2, § 6 pkt 6 i § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu [Dz.U. 163, poz.1348] zasądził od pozwanego na rzecz powodów 2 700zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym.